

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247491

ผลของโปรแกรมการวางแผนการจำหน่ายต่อพฤติกรรมการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดา

นางสาววิธรา หักคำจิระเชรินทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

b 0025 2741

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247491

ผลของโปรแกรมการวางแผนการจำหน่ายต่อพฤติกรรมการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดา

นางสาว วริสรา ศักดาจิระเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5 1 7 7 5 9 5 3 3 6

THE EFFECT OF DISCHARGE PLANNING PROGRAM ON PREMATURE INFANT CARE
BEHAVIOR OF MOTHERS

Miss Varisara Sakdajiwacharoan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Science

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของโปรแกรมการวางแผนการจำหน่ายต่อพฤติกรรม

การดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดา

โดย

นางสาว วริศรา ศักดาจิระเจริญ

สาขาวิชา

พยาบาลศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

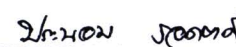
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี

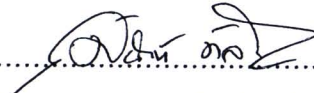
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอกหญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. กัญญดา ประจุศิลป์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสุม)

วิธรา ศักดาจิระเจริญ: ผลของโปรแกรมการวางแผนการจำหน่ายต่อพฤติกรรมการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดา (THE EFFECT OF DISCHARGE PLANNING PROGRAM ON PREMATURE INFANT CARE BEHAVIOR OF MOTHERS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ รอดคำดี, 142 หน้า.

247491

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดาในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการวางแผนการจำหน่าย 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดาในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการวางแผนการจำหน่ายกับกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ กลุ่มตัวอย่างคือ มารดาและทารกคลอดก่อนกำหนดที่มีอายุครรภ์น้อยกว่า 37 สัปดาห์ ที่เข้ารับการรักษานในหน่วยบริบาลทารกแรกเกิด / NICU โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา จ.ชลบุรี จำนวน 40 คู่ แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คู่ และกลุ่มควบคุม 20 คู่ โดยจับคู่ให้มีความคล้ายคลึงกันในด้านอายุและประสบการณ์การดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด กลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการวางแผนการจำหน่ายตามแนวคิดของ Clemen-Stone et al. (1995) โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจำหน่าย แผนการสอน คู่มือการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด และคู่มือการวางแผนการจำหน่าย ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือกำกับการทดลอง ได้แก่ แบบประเมินความรู้มารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมและแบบบันทึกการติดตามเยี่ยมบ้านและทางโทรศัพท์ เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสอบถามพฤติกรรมดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดา ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .88 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า 1) พฤติกรรมดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดาในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการวางแผนการจำหน่ายอยู่ในระดับดี และ 2) พฤติกรรมดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดาในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการวางแผนการจำหน่ายหลังการทดลองดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา.....พยาบาลศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต..... วิธรา ศักดาจิระเจริญ.....
ปีการศึกษา...2553..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์..... รอดคำดี.....

5177595336: MAJOR NURSING SCIENCE

KEYWORDS: DISCHARGE PLANNING/ PREMATURE INFANT CARE BEHAVIOR OF MOTHERS

VARISARA SAKDAJIWACHAROAN: THE EFFECT OF DISCHARGE PLANNING PROGRAM ON PREMATURE INFANT CARE BEHAVIOR OF MOTHERS.

THESIS ADVISOR: ASST. PROF. BRANOM RODCUMDEE, Ph.D., 142 pp.

247191

The purposes of this quasi-experimental research were to study the premature infant care behavior of mothers and to compare premature infant care behavior of mothers who received discharge planning program with premature infant care behavior of mothers who received routine nursing care. The research subjects consisted of 40 pairs of premature infant mothers and their premature infants gestational age < 37 weeks selected by convenience sampling for inclusion criteria and assigned to experimental group 20 pairs and control group 20 pairs by the matched pair technique of maternal ages and premature infant care experience. The research instruments included discharge planning of premature infant care, lessons plans of premature infant care, handbooks on premature infant care and guidelines for discharge plans were reviewed for content validity by a panel of experts. The observation instrument were mothers' knowledge assessment forms, activity forms and the home and telephone visiting forms. The data collection instrument consisted of personal forms and premature infant care behavior of mothers questionnaire demonstrated reliability with the Cronbach's alpha coefficient at .88. The statistical methods employed in the data analysis were percentage, mean, standard deviation and independent t-test.

The research findings were as follows:

1) The premature infant care behavior of mothers in the experimental group was good and 2) The premature infant care behavior of mothers in the experimental group received discharge planning program was significantly better than the control group received routine nursing care ($p < .05$).

Field of Study :Nursing Science.....

Student's Signature : Varisara Sakdajiwacharoan

Academic Year :2010.....

Advisor's Signature : Branom Rodcumdee

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดีด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือที่ได้รับจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม รอดคำดี ที่เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการเสนอแนะ ตรวจสอบ ให้คำปรึกษา และข้อคิดเห็นตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกประทับใจในความกรุณาที่ได้รับ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. กัญญดา ประจุศิลป์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ยิ่งเพื่อปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาเสนอแนะเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนถูกต้องมากยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ที่มีค่าอันดีให้ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลาในการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ยิ่ง และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หน่วยบริหารทารกแรกเกิด/NICU โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยนี้ ที่ท่านได้อำนวยความสะดวก และให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนเสร็จสิ้น รวมถึงกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย และคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้มอบทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา สภากาชาดไทย ที่ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยในครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ การที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ ด้วยกำลังใจจากผู้วิจัยได้รับจากทุกคนในครอบครัว ที่ได้ให้การสนับสนุนในทุกด้าน และขอขอบคุณกัลยาณมิตรร่วมสถาบันทุกท่านที่ร่วมสร้างประสบการณ์ที่ดีด้วยกัน ณ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
แนวเหตุผลและสมมุติฐาน.....	4
สมมุติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
บริบทของหน่วยบริหารทารกแรกเกิด/NICU โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี	
ณ ศรีราชา.....	10
ทารกคลอดก่อนกำหนด.....	11
พฤติกรรมการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดา.....	20
การวางแผนการจำหน่าย.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
สรุปผลการวิจัย.....	80
อภิปรายผลการวิจัย.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	84
รายการอ้างอิง.....	85
ภาคผนวก.....	96
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	97
ภาคผนวก ข จดหมายเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ.....	99
จดหมายขอความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยและ	
เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย.....	105
ภาคผนวก ค เอกสารการพิจารณาจริยธรรม.....	106
หนังสือแสดงความยินยอมของประชากรหรือผู้เข้าร่วมวิจัย.....	108
ข้อมูลสำหรับประชากรตัวอย่างหรือผู้เข้าร่วมการวิจัย.....	109
ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	112
ภาคผนวก ง ตารางการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม.....	134
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	142

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของลักษณะของมารดาทารกคลอดก่อนกำหนดของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ.....	47
2	จำนวนและร้อยละของลักษณะของมารดาทารกคลอดก่อนกำหนดของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง จำแนกตามประสบการณ์การดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดและการมีผู้ช่วยดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด.....	48
3	จำนวนและร้อยละของลักษณะของทารกคลอดก่อนกำหนดของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง จำแนกตามเพศ อายุครรภ์ประเมินตาม Ballard score น้ำหนักแรกคลอด จำนวนวันนอน ณ วันที่จำหน่ายทารก น้ำหนักทารก ณ วันที่จำหน่าย.....	49
4	คะแนนพฤติกรรมการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดาของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	51
5	วันที่ติดตามเยี่ยมมารดาและทารกคลอดก่อนกำหนดที่บ้านและติดตามเยี่ยมทางโทรศัพท์.....	66
6	ความต้องการคำแนะนำเพิ่มเติมของมารดาและทารกคลอดก่อนกำหนดจากการติดตามเยี่ยมบ้านมารดาและทารกคลอดก่อนกำหนดภายหลังจำหน่ายทารกภายใน 48 ชั่วโมง.....	67
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรมการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดากลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการวางแผนการจำหน่าย.....	72
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดาระหว่างกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติและกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการวางแผนการจำหน่าย.....	73
9	คะแนนความรู้ของมารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของกลุ่มทดลองหลังการทดลอง.....	135
10	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายข้อและระดับของคะแนนพฤติกรรมการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดาระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	137

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	การทดสอบการแจกแจงของคะแนนพฤติกรรมการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดาในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยสถิติ One-Sample Kolmogorov Test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05.....	141

สารบัญแผนภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	43
2	กระบวนการดำเนินการทดลอง.....	70